

Με την κατάρρευση του «υπαρκτού σοσιαλισμού» πολλοί φαντάστηκαν ότι η ανθρωπότητα θα εισερχόταν σε μια περίοδο ειρήνης, έστω και υπό την ηγεμονία των ΗΠΑ. Εντούτοις δεν ήταν δύσκολο να δει κανείς ότι μέσα από την κατάρρευση και τους νέους συσχετισμούς δυνάμεων, θα αναδύονταν νέες πλανητικές αντιθέσεις. Ότι ο «μετακομμουνιστικός» (;) κόσμος δεν θα ήταν ένας κόσμος ειρήνης, αλλά κόσμος με νέες μορφές φτώχειας, νέες μορφές βαρβαρότητας, και νέες στρατηγικές για την παγκόσμια ηγεμονία.

Έτσι στα ερείπια του άλλοτε σοσιαλιστικού στρατοπέδου ξέσπασαν συγκρούσεις και εμφύλιοι πόλεμοι – στρεβλές λύσεις των καταπιεσμένων εθνικισμών – ενώ ταυτόχρονα κυριαρχεί το ιδεολογικό χάος και οι προκαπιταλιστικές ιδεολογίες. Η εμφάνιση των νεοναζιστικών κινήματων αποτελεί μέτρο της φτώχειας, της απογοήτευσης και της ιδεολογικής κρίσης στην οποία οδήγησε η προσπάθεια για καπιταλιστική αναδόμηση των μετασταλινικών κοινωνιών. Από την άλλη πλευρά, οι λαοί των αναπτυσσόμενων κεφαλαιοκρατικών χωρών μαστίζονται από την αβεβαιότητα και την ανεργία, ενώ η γενικευμένη αποξένωση μετατρέπει όλο και περισσότερο τους ανθρώπους σε απλές βιολογικές οντότητες που αγωνίζονται να επιβιώσουν σ' έναν «κόσμο χωρίς ψυχή», να ζήσουν μια ζωή χωρίς νόημα. Τέλος, ο «τρίτος κόσμος» θύμα της αποικιοκρατίας και της νεοαποικιακής εκμετάλλευσης, βυθίζεται όλο και περισσότερο στη φτώχεια, μαστίζεται από τις ασθένειες και αναζητεί ματαιώς μια νέα ταυτότητα μέσα στα ερείπια των παραδοσιακών «υποανάπτυκτων» μορφών κοινωνικής συμβίωσης.

Τα περισσότερα κείμενα του σημερινού τείχους της ΟΥΤΟΠΙΑΣ επιχειρούν να φωτίσουν ορισμένες από τις συγκρουσιακές πραγματικότητες του σημερινού κόσμου. Πρώτα το «Μακεδονικό» που ήλθε ξανά στην επιφάνεια με την κατάρρευση της Γιουγκοσλαβίας και με τον αναγεννημένο όψιμο εθνικισμό των Σλαβομακεδόνων και που απόκτησε διαστάσεις εθνικού ζητήματος χάρη στη μυωπική πολιτική των δύο μεγάλων κομμάτων της χώρας μας. Τρεις διακεκριμένοι επιστήμονες διατυπώνουν την άποψή τους σε τρία σύντομα κείμενα που τους ζητήθηκαν από τη σύνταξη της ΟΥΤΟΠΙΑΣ. Αλλά το «Μακεδονικό» και το Γιουγκοσλαβικό δεν είναι παρά «στιγμή» της κατάρρευσης της παλαιάς παγκόσμιας «ισορροπίας» και των νέων αντιθέσεων που γέννησε αυτή η κατάρρευση. Το άρθρο του D. Cigega αναλύει τη νέα στρατηγική των ΗΠΑ, που επιχειρεί να νομιμοποιήσει τους τοπικούς πολέμους

– τη νέα στρατηγική των ένοπλων επεμβάσεων παντού όπου διαταράσσεται η εφήμερη «αμερικανική ειρήνη».

Πώς όμως θα μπορούσαν να αντιδράσουν οι λαοί μπροστά στις νέες πραγματικότητες; Ειδικά, ποιος θα μπορούσε να είναι ο ρόλος της Αριστεράς σήμερα, αλλά και τι σημαίνει σήμερα Αριστερά; Στα ερωτήματα αυτά επιχειρεί να απαντήσει η μελέτη του Δ. Μαρκή. Εντούτοις είναι γνωστό ότι στη ρίζα των σημερινών συγκρούσεων βρίσκεται η κρίση του κεφαλαιοκρατικού συστήματος και οι αντιθέσεις που γεννά η κρίση. Το άρθρο του S. Clarke αναλύει τη μαρξιστική θεωρία της υπερσυσώρευσης και της κρίσης. Η γνώση αυτών των φαινομένων αποτελεί προϋπόθεση για την κατανόηση των αντιθέσεων του σημερινού κόσμου.

Όπως είναι γνωστό, πέρυσι συμπληρώθηκαν 500 χρόνια από την ανακάλυψη (ή την κατάκτηση) της Αμερικής. Πολλά έχουν γραφεί για τη βαρβαρότητα των κατακτητών, τις γενοκτονίες και την καταστροφή των πολιτισμών των λαών της αμερικανικής ηπείρου. Το άρθρο του Δ. Σαραντάκου δίνει μια σκιαγραφία των προκολομβιανών πολιτισμών – των πολιτισμών των ανθρώπων που οι «χριστιανοί» κατακτητές αποκαλούσαν πιθήκους.

Με το άρθρο του Β. Καραμπακάκη η ΟΥΤΟΠΙΑ επιστρέφει στα προβλήματα, παλαιότερα και σημερινά, των πρώην «σοσιαλιστικών» χωρών. Στο άρθρο αυτό ο συγγραφέας αναλύει αυτό που αποκαλεί μύθο του σοβιετικού ανθρώπου. Τα υπόλοιπα κείμενα του σημερινού τεύχους «απογειώνονται» από την οδύνηρή κοινωνική πραγματικότητα. Το άρθρο του Φ. Γραμμένου και τα σύντομα κείμενα που το συνοδεύουν αναφέρονται στην περίφημη ανθρωπική αρχή, ενώ το κείμενο του Ε. Μπιτσάκη για τον Αϊνστάιν, απ' αφορμή την 75η επέτειο της Γενικής Θεωρίας της Σχετικότητας, συνεχίζει το «Χρονικό της επιστήμης» που εγκαινιάσαμε στο προηγούμενο τεύχος.

Τέλος, ο Ε. Παπαδημητρίου καταγράφει, σχολιάζοντας τα κείμενα που δημοσιεύθηκαν στις ΗΠΑ απ' αφορμή την πεντακοσιοστή επέτειο της κατάκτησης της Αμερικανικής Ηπείρου από τους Ευρωπαίους. Η καταγραφή αυτή δείχνει, ότι πέρα από τους επίσημους γιορτασμούς και τα επίσημα ψεύδη, υπάρχει και μια άλλη Αμερική που σκέπτεται, και που τολμά να δημοσιοποιεί την αντίθετη άποψη. Με έναν αριθμό βιβλιοκρισιών ολοκληρώνεται το σημερινό τεύχος.

Τη σύνθεση του εξώφυλλου και την εικονογράφηση του τεύχους επιμελήθηκε η ζωγράφος Μαρία Κοκκίνου.